Yeti?kinler için Stanford Hipnotik Klinik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yeti?kinler için Stanford Hipnotik Klinik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33337

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yeti?kinler için Stanford Hipnotik Klinik Ölçe?i (SHCS), bireylerin hipnotik yatk?nl?k veya duyarl?l?k düzeylerini klinik bir ba?lamda de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? standart bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle terapötik veya ara?t?rma amaçl? hipnoz uygulamalar? öncesinde kat?l?mc?lar?n hipnoza yan?t verme kapasitesini ölçmek için tasarlanm??t?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, Agargun ve arkada?lar? taraf?ndan 2007 y?l?nda yap?lm?? olup, geçerlik ve güvenirlik çal??malar? bu popülasyonda ölçe?in kullan?m uygunlu?unu göstermi?tir. SHCS, genellikle be? temel maddeden olu?makta ve kat?l?mc?lar?n verilen hipnotik telkinlere gösterdi?i davran??sal tepkileri ikili (ba?ar?l?/ba?ar?s?z) bir puanlama sistemiyle de?erlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Hipnoz, Hipnotik Duyarl?l?k, Stanford Hipnotik Klinik Ölçe?i, SHCS, Psikometrik De?erlendirme, Uyarlama, Klinik Psikoloji.

Yazarlar

Agargun, M. Y., Gulec, M., Ozturk, R., Cimen, D.

Amaç

Yeti?kinler için Stanford Hipnotik Klinik Ölçe?i'nin (SHCS) temel amac?, yeti?kin bireylerdeki hipnotik duyarl?l?k düzeyini standart ve klinik olarak uygulanabilir bir formatta ölçmektir. Klinik uygulamalarda, bir hastan?n hipnoza ne kadar yatk?n oldu?unu belirlemek, tedavi plan?n?n ba?ar?s? aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Bu ölçek, bireyin hipnotik indüksiyon sonras? verilen telkinlere ne ölçüde yan?t verebildi?ini de?erlendirerek, hipnotik deneyimin derinli?ini ve kalitesini nicel olarak saptamay? hedefler. Türkçeye uyarlanmas?, ölçe?in Türkiye'deki ara?t?rmac?lar ve klinisyenler taraf?ndan güvenilir bir araç olarak kullan?labilmesini sa?lam??t?r.

Yap?

SHCS, bireyin hipnotik durumdayken verilen bili?sel, motor ve alg?sal telkinlere verdi?i yan?tlar? ölçen bir dizi davran??sal madde etraf?nda yap?land?r?lm??t?r. Ölçek, genellikle hipnotik deneyimin temel bile?enlerini temsil eden be? ana madde içerir: Motor kontrol (elleri kald?rma), bili?sel deneyim (rüya görme), geçmi?e yönelme (ya? geriletme) ve haf?za/kontrol (amnezi).

Ölçek, hipnotik kapasitenin tek bir yap? (tek boyutlu hipnotik yatk?nl?k) olarak de?erlendirilebilece?i varsay?m? üzerine kurulmu?tur. Puanlama, telkinin ba?ar?yla gerçekle?ip

ARABPSYCHOLOGY.COM

gerçekle?medi?i temeline dayan?r, böylece bireyin hipnotik telkinlere kar?? ne kadar tepkisel oldu?u belirlenir. Bu, klinisyenlere hipnoterapinin potansiyel etkinli?i hakk?nda bilgi sa?lar.

Geçerlik

Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, ölçe?in hipnotik duyarl?l?k yap?s?n? ölçme yetene?ini desteklemektedir. Agargun ve arkada?lar? (2007) taraf?ndan yürütülen çal??mada, toplam ölçek puanlar?, her bir maddenin puanlar? ve hipnotik indüksiyon profili alt puanlar? aras?ndaki ili?kiler Pearson korelasyonu ile analiz edilmi?tir.

Analiz sonuçlar?na göre, toplam puanlar ile her bir ö?e aras?ndaki korelasyon istatistiksel olarak anlaml? bulunmu?tur. Bu bulgu, ölçe?in maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y?, yani hipnotik duyarl?l??? ölçtü?ünü ve ölçe?in yap?sal geçerli?ine katk?da bulundu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik de?erlendirmesi, iç tutarl?l?k ve madde-toplam puan korelasyonlar? üzerinden yap?lm??t?r. Türkçe versiyonunun iç tutarl?l?k katsay?s?, Cronbach alfa (α) de?eri .66 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, sosyal bilimler ölçekleri için kabul edilebilir bir düzeyde iç tutarl?l??a i?aret etmektedir.

Ek olarak, güvenirlik kapsam?nda uygulanan Pearson korelasyon analizi, ölçek toplam puan? ile bireysel maddeler aras?ndaki korelasyonun da istatistiksel olarak anlaml? oldu?unu göstermi?tir. Bu sonuçlar, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde birbiriyle ili?kili oldu?unu ve tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar üretme potansiyeline sahip oldu?unu do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte Yeti?kinler için Stanford Hipnotik Klinik Ölçe?i'nin (SHCS) Türkçe uyarlamas?na dair spesifik bir faktör analizi bilgisine yer verilmemi?tir. Ancak, ölçe?in yap?sal geçerli?inin Pearson korelasyonlar? ile incelenmi? olmas?, maddelerin tek bir genel hipnotik duyarl?l?k faktörünü temsil etme e?iliminde oldu?unu dü?ündürmektedir. Orijinal SHCS, genellikle tek boyutlu bir yap? ölçtü?ü kabul edilerek geli?tirilmi?tir.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptation) / Performansa Dayal? Hipnotik Duyarl?l?k Ölçe?i

Format: Bireysel uygulama, Davran??sal gözlem ve ikili puanlama (+/-)

Language Available: ?ngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Population Group: Klinik ve Genel Yeti?kin Popülasyon

Age Group: Yeti?kinler

Population Details: Türkiye'deki yeti?kin bireyler üzerinde standartla?t?r?lm??t?r.

Test Methodology: Ölçek, hipnotik indüksiyon süreci s?ras?nda ve sonras?nda uygulanan spesifik telkinlere kar?? deneklerin gösterdi?i tepkilerin gözlemlenmesi ve kaydedilmesi esas?na dayan?r. Her madde, telkinin ba?ar?l? olup olmad???na ba?l? olarak ikili sistemle (+ veya -) puanlan?r. Puanlama, hipnotik telkine verilen yan?t?n objektif bir de?erlendirmesini içerir.

Anahtar Kelimeler

Hipnotik Telkin, Hipnoterapi, Psikolojik Ölçüm, Cronbach Alfa, Amnezi, Ya? Geriletme.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Sorumlu Yazar: myagargun@kure.com.tr

Uyarlama Y?l?: 2007

?zinler ve Ücret: Kullan?m ve telif haklar? için ilgili makalenin sorumlu yazar? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Agargun, M. Y., Gulec, M., Ozturk, R., & Cimen, D. (2007). The Stanford Hypnotic Clinical Scale for adults (SHCS): Validity and reliability of the Turkish version. *Sleep and Hypnosis, 9*(2), 71-81.
Ek kaynak linki: proxy2.marmara-elibrary.com

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada bulunabilir: the-stanford-hypnotic-clinical-scale-for-adults-shcs-toad.pdf

Yeti?kinler için Stanford Hipnotik Klinik Ölçe?i Maddeleri

Derecelendirme: Her madde (+) veya (-) Sembolleriyle puanlan?r. Ölçek toplam 5 maddeden olu?maktad?r.

Birlikte elleri kald?rmak: Tamam, o zaman ellerinizi önünüze do?ru gergin bir ?ekilde uzat?n; avuç içleriniz birbirine baks?n, elleriniz yakla??k bir ayak boyu kadar birbirinden uzak olsun. ?imdi ellerinizi birbirine çeken bir kuvveti hayal etmenizi istiyorum. Bunu herhangi bir biçimde hayal edebilirsiniz. Mesela, bilekleriniz bak?r bantlarla birbirine ba?l? ve birbirine do?ru çekiliyor veya her

ARABPSYCHOLOGY.COM

iki elinizde birbirini çeken m?knat?slar var. Elleriniz birbirini çekiyor; birlikte hareket edecekler, önce yava? yava?, fakat daha sonra kuvvetle birbirini çekecekler... Daha kuvvetli, daha kuvvetli, sanki bir kuvvet onlar? hareket ettiriyor... Birbirine do?ru yakla??yorlar... Yakla??yorlar...

Rüya: ?imdi kendinizi gev?emi? vaziyette tutman?z? istiyorum. Birazdan bir rüya göreceksiniz... Gerçek bir rüya... Ayni gece uyudu?unuzda gördü?ünüz gibi. Ben konu?mam? bitirdikten k?sa bir süre sonra rüya görmeye ba?layacaks?n?z. Herhangi bir rüya görebilirsiniz... §imdi sanki uykuya dal?yorsunuz, derin ve giderek daha da derinle?en bir uyku. Uyuyabilirsiniz ve istedi?iniz herhangi bir ?ey hakk?nda rüya görebilirsiniz. Çok geçmeden konu?mam? tamamlayaca??m ve siz rüya görmeye ba?layacaks?n?z. Bir dakika ya da daha sonra sizinle tekrar konu?maya ba?layaca??m. Sizinle konu?maya ba?lad???m zaman e?er hala rüya görmekte iseniz rüya görmeyi durdurup beni dinlemeye ba?layacaks?n?z. E?er ben konu?maya ba?lamadan önce rüya görmeyi durdurmu? iseniz çok ho? ve derin bir hipnoz durumunda kalmay? sürdüreceksiniz. ?imdi uyuyun ve rüya görün.

Ya? geriletme: ?imdi ilkokulda mutlu bir güne do?ru geriye gidiyorsunuz. E?er bir seçme ?ans?n?z olsayd? 3., 4., 5. s?n?flardan birini tercih etmek ister miydiniz?

Bo?az temizleme veya öksürük: Bo?az temizleme yönünde talimat verilir.

Amnezi: Az sonra 10'dan 1 e do?ru geri saymaya ba?layaca??m. Yava? yava? hipnozdan ç?kacaks?n?z. Be?e geldi?imde gözlerinizi açacak ancak tam olarak uyan?k olmayacaks?n?z. Bir'e geldi?imde tam olarak uyanacak ve her zamanki kadar uyan?k olacaks?n?z. Çok gev?emi? olacaks?n?z; ancak size söylemi? olduklar?m? ve yapt?klar?m?z? hat?rlamakta güçlük çekeceksiniz. Bütün bunlar? dü?ünmek çok zahmetli olacak ve siz u?ra?mamay? tercih edeceksiniz.

ARABPSYCHOLOGY.COM